

— Մեռեր է, գոչեցին երկու չարագործներն ։

— Աստուած թող հողույն հանգիստ շնորհէ . բայց լաւագոյն ըրած կը լինէր եթէ վաղը իրիկուն մեռնէր, գէթ բան մի կրնայինք խմանալ իրմէն . իսկ այժմ ոչինչ . դժբախտութիւն դժբախտութեան վրայ ։

— Կրնամ աւելի թշուառ լինել, հաւաքեց Գէորգ . առանց կնոջ, առանց զաւակի . բայց ինչո՞ւ չմեռայ պատերազմի դաշտին մէջ, քան թէ այս կերպ տան, լուէի ։

— Խեղճ Գէորգ, ըսին Սիլվեստրա և նորա տաղրն . իրարու հետ աչքի նշան մ'ընելով, և երկուքն 'ի միասին մէկդի երթալով, ոչ այնչափ իրենց գործոց ուղ գնելու՝ քան որչափ որ և իցէ փորձանքէ ազատ մնալու համար ։

Նաև այս անգամ անզգամութիւնն կը յաղթանակէր ։

Երբ երկու ազգականներն առանձին մնացին, Պէրբո հարկ համարեցաւ որ Գէորգ երթար փաստաբանին մօտ, և նորա ձեռքով ընդունէր շնորհք՝ խօսելու բանտին մէջ Վիտորինիի հետ . որով կարելի լինէր մօրը ձեռքով տեղեկութիւն մի ստանալ տղուն անյայտանալուն վրայդ ։ Իայց ոչ առանց իրաւանց Պէրբո, որ իւր ազգախումբեան մէջ անգամ խելացի խորհրդածութիւններ կ'ընէր շատ անգամ, իւր ազգականէն բաժնուելու ժամանակ ըսաւ իրեն .

— Նայէ, Գէորգ, սիրող խաղաղ բռնէ ։ Դժբախտ ես, իրաւ է . բայց միտքդ պահէ այս խօսքերս, որք հին առածի մը բառերն են . Զարիքէ մի՛ շատ անգամ բարիք կ'իյլէ ։ Յուսա Գէորգ . . . և ո՞վ գիտէ . . .

Այսպէս ըսաւ ազնիւ նաւավարն, և իւր խօսքերն այնպիսի ձև մ'ընելով վեր-լազուց՝ յորում կը տեսնուէր դժբախտութեանց ծայրը հասած սրտի մը խոր-հըրդաւոր նախախնամութեան վրայ դրած բովանդակ յոյսն ։

Շարունակելի

Հոռո

ԵՐ ԹԷ ԷՐ

Եթէ ազգային պարբերական հայերէմ հրատարակութեանց մէջ սովորաբար գործա-ծուած սխալներում ցամկ մի չըմնելու լինէինք, կարծեմք համառօտ բառգրքի մ'ըստուա-րութեամբ պիտի հաւատարէր ։ — Այս սխալներէմ մէկմ ալ է « էր » վերջաւորութիւնն փո-խանակ « եր » ի, երբ հարկ լինի որ և իցէ բայի անցեալմ « եմ » օժանդակ բայիմ եզակի երրորդ դէմքիմ հետ գործածել ։ — Այսպէս կը գրեմ, զոր օրինակ, « չէր տեսէր, չէր գը-մացէր, բերէր էր, մնացէր էր » և այլմ, և այլմ, առանց միտ ղեկելու որ այդ « էր » վերջա-ւորութիւնն ոչ թէ պիտի համաձայնի իւր օժանդակ բայիմ « էր » երրորդ դէմքիմ հետ, ալ իւրեք է ըստ օրինաց տառափոխութեամ յառաջ գալ գրաբարի « եալ » անցեալ դեր-բայիմ վերջաւորութիւնն ։ Եւ յիշուի, մախմիք կը գրէին « Դմ տեսեալ էր, մեր գմացեալ էր, մոցա մեկմեալ էր » և այլմ . բայց յետ ժամանակաց այդ « եալ » վերջաւորութիւնն կործնեցնելով իւր « ա » տառը՝ եղեր է « ել », որ կը գրուի միջիմ զարուց հայերեմի մէջ, այսպէս « տեսել էր, մնացել էր » և այլմ, և ըստ օրինաց փոխանակութեամ տառից « լ » կակուղ տառմ փոխուեր է հուսկ ուրեմն « ր » մայ տառիմ հետ, և կը հնչուի այժմ « տեսեր էր, չէր մայեր, անցեր էր », և ոչ թէ « տեսէր, մայէր, անցէր » և այլմ, որ յայտ մի սխալ է ըմդէմ ուղղագրութեամ ։

Գ. Ա. Վ. ՏԻՐՈՅԱՆ